

Hallitus

§ 114

12.06.2009

TAKSA- JA LIPPUJÄRJESTELMÄN 2014 ALUSTAVA KUVAUS

1/72/720/2009

Hallitus § 114

Esittelijä

Valmistelija

Yhteistyöjohtaja Raimo Inkinen

Liikennejohtaja Niilo Järviluoma / Pirkko Lento, p. 156 1637,

Satu Rönnqvist, p. 156 1475

Tavoitteena on laatia vuonna 2014 käyttöönotettava taksa- ja lippujärjestelmä, joka on laajenevan pääkaupunkiseudun tarpeisiin soveltuva, hyvin toimiva sekä asiakkaan kannalta oikeudenmukainen ja selkeä. Lisäksi järjestelmän tulee olla elinkaarensa aikana helposti laajennettavissa.

Tulevan järjestelmän valmistelu käynnistyi vuonna 2006. Nyt valmistuneessa selvityksessä on tarkennettu järjestelmän ominaisuuksia vyöhykkeiden, lippulajien, asiakasryhmien sekä hinnoittelun yleisten periaatteiden osalta. Selvityksessä esitetään vaihtoehtoja sekä työryhmän suositukset, joista pyydetään kuntien ja sidosryhmien lausunnot. Vuoden 2009 lopulla valitaan perusratkaisut, joista laaditaan tekniset määrittelyt matkakorttijärjestelmän uusimista varten.

Taustaa

Seudun taksa- ja lippujärjestelmän uudistaminen liittyy pääkaupunkiseudun matkakorttijärjestelmän uudistamiseen. Uusi lippu- ja informaatiojärjestelmä tuo käyttöön uuden teknologian matkakortit sekä ajantasaisen matkustajainformaation vaiheittain vuoteen 2014 mennessä. Tavoitteena on toteuttaa samalla uusi taksa- ja lippujärjestelmä, joka on kasvavan pääkaupunkiseudun tarpeisiin soveltuva, hyvin toimiva sekä asiakkaan kannalta oikeudenmukainen ja selkeä ja jota voidaan sen elinkaaren aikana helposti vaiheittain laajentaa.

YTV on aiemmin selvittänyt useita vaihtoehtoisia malleja, joista pyydettiin YTV:n jäsenkuntien sekä sidosryhmien lausunnot. Niiden pohjalta YTV:n hallitus päätti 13.6.2008, että lippu- ja informaatiojärjestelmä 2014 -hankkeessa varaudutaan toteuttamaan seudun taksa- ja lippujärjestelmää seuraavin periaattein:

- pääkaupunkiseudun matkalippujärjestelmä voi ulottua Helsingin seudun työssäkäyntialueelle noin 80 kilometrin säteelle Helsingin keskustasta
- kausiliput voidaan toteuttaa nykytyyppiin vyöhykkeisiin perustuen
- arvoliput voidaan toteuttaa matkan pituuteen perustuen
- kertaliput voidaan toteuttaa vyöhykkeisiin, matkan pituuteen tai aikaan perustuen
- järjestelmän tulee tuottaa kuntalaisuuteen perustuvia tietoja matkustamisesta joukkoliikenteen kustannusjakoa varten.

Jatkovalmistelussa on tarkennettu näiden periaatteiden pohjalta järjestelmän ominaisuuksia vyöhykkeiden, lippulajien ja niiden kelpoisuusehtojen, asiakasryhmien sekä hinnoittelun yleisten periaatteiden osalta. Valmistelusta on vastannut työryhmä, johon ovat kuuluneet YTV:n ja sen jäsenkuntien sekä Keravan ja Kirkkonummen edustajat. Konsulttina on toiminut Strafica Oy.

Työryhmän raportissa on esitetty vaihtoehtoja sekä työryhmän käsitys siitä, mikä vaihtoehto olisi suositeltavin. Lausuntokierroksen jälkeen vaihtoehtoja valitaan toteutettavat perusratkaisut, joista laaditaan tekniset määrittelyt matkakorttijärjestelmän uusimista varten.

Alueen laajuus

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) aloittaa toimintansa vuoden 2010 alussa. Sen perustajina ovat nykyiset YTV-kunnat sekä Kerava ja Kirkkonummi. Uuteen kuntayhtymään voivat liittyä myös muut Helsingin seudun kunnat.

Helsingin seudun taksa- ja lippujärjestelmän 2014 suunnittelussa tavoitteena on ollut valmistella perusratkaisu, jonka pohjalta seudun lippujärjestelmää voidaan kehittää ja laajentaa vaiheittain tuleviin HSL -kuntiin. Nykyistä matkalippujärjestelmää on teknisesti mahdollista laajentaa vain YTV-alueen lähikuntiin (Kirkkonummi, Vihti, Nurmijärvi, Tuusula, Kerava, Järvenpää ja Sipoo). Tarkoituksena on, että kehyskunnilla on edelleen mahdollisuus valita myös muita yhteistyömuotoja asukkaidensa joukkoliikenteen käytön tukemiseen HSL-kuntayhtymään liittymisen sijaan tai väli-vaiheena liittymiselle.

Työryhmän suositus:

- **Pääkaupunkiseudun taksa- ja lippujärjestelmää varaudutaan laajentamaan siten, että se kattaa Uudenmaan (lukuun ottamatta Hankoa) ja Itä-Uudenmaan maakunnat sekä Riihimäen seutukunnan.**

Kausiliput toteutetaan vyöhykkeisiin perustuen

Erilaisia vyöhykemalleja on tarkasteltu jo vuonna 2007 valmistuneessa Taksa- ja lippujärjestelmän kehittämissuunnitelmassa 2014. Selvitysten ja lausuntojen perusteella suositellaan, että tuleva järjestelmä perustuu laajoihin, kaarimaisiin vyöhykkeisiin. Maksualueet ovat melko suuria ja asiointi esimerkiksi naapurikunnan aluekeskuksessa onnistuu saman kaaren tai vyöhykkeen lipulla.

Kausilippujen vyöhykerajat pohjautuvat kuntarajoihin. Kunnat voivat muodostaa yhteisiä maksualueita, kuten nykytilanteessa Espoo ja Kauniainen. Esitettyssä mallissa kunnat on ryhmitelty viiteen kaareen Helsingistä lukien. Kaarien lisäksi alueen ulkopuoliselle lähijunaliikenteelle Lahteen on varattu oma vyöhykkeensä.

Yhden kaaren sisällä tulisi olla mahdollisimman vähän erillisiä maksualueita. Erillisiin kuntakohtaisiin sisäisiin lippuihin ja hinnoitteluun on kui-

tenkin tarpeen teknisesti varautua esimerkiksi YTV-alueen lähikuntien kaarella Kirkkonummelta Sipooseen.

Työryhmän suositukset:

- **Kausiliput toteutetaan kuntarajoista muodostettujen vyöhykekaariin perustuen. Kaarten sisäisiin välirajoihin varaudutaan, mutta tavoite on, että niitä on mahdollisimman vähän.**
- **Kausilipun leimaus toteutetaan siten, että bussiliikenteessä sisäänleimauksessa korttia näytetään kortinlukijalaitteelle. Raideliikenteessä kausilippua ei tarvitse näyttää. Kausilipulla ulosleimausta ei vaadita.**

Arvoliput toteutetaan matkan pituuteen perustuen

Arvolipun hinta matkan pituuteen perustuvassa järjestelmässä määritellään sisään- ja ulosleimausten perusteella. Arvolipun käyttäminen eroaa siten edellä kuvatusta kausilipun käytöstä. Selvityksessä on tarkasteltu kolmea vaihtoehtoa arvolipun leimauskäytäntöä:

- 1) Sisäänleimaus jokaisen nousun ja ulosleimaus jokaisen poistumisen yhteydessä.
- 2) Sisäänleimaus jokaisen nousun yhteydessä ja ulosleimaus vasta viimeisen matkan päättyessä. Oletuksena on, että edellinen osamatka päättyy pisteeseen, josta seuraava alkaa.
- 3) Sisäänleimaus ensimmäisen osamatkan alkaessa ja ulosleimaus viimeisen osamatkan päättyessä.

Työryhmä suosittelee vaihtoehtoa 1. Asiakas toimii arvomatkoilla aina samalla tavalla. Hän leimaa sisään noustessaan kulkuneuvoon (aktiivinen painallus) ja ulos poistuessaan kulkuneuvosta (kortin näyttäminen lukijalle riittää). Yhdenmukainen toiminta on helppo oppia ja matkasuunnitelmia voi muuttaa kesken matkaa ongelmitta. Suunnittelijat saavat hyödyllistä tietoa matkasuoritteista ja lipun voimassaolon tarkastaminen on yksinkertaista. Myös olemassa olevan kauden hyödyntäminen vyöhykkeen yli matkustettaessa on helppo toteuttaa. Haittapuolena on, että vilkkailla vaihtopaikoilla (esim. Pasilan asema) leimaamiskäytäntö voi aiheuttaa ruuhkautumista.

Työryhmä suosittelee, että arvolippumatkan hinnoittelu tapahtuu osamatkojen linnuntie-etäisyyksien summana. Osamatkojen linnuntie-etäisyydet lasketaan pysäkkien koordinaattien perusteella. Jos hinnoittelussa käytettäisiin vain matkan lähtöpisteen ja määränpään välistä etäisyyttä, edestäkaisen matkan hinta olisi halvempi kuin yhdensuuntaisen matkan hinta, jos paluumatkan ehtii tehdä vaihtoajan puitteissa. Suositellun vaihtoehdon haittapuolena on, että matkan hinta vaihtelee valitun reittivaihtoehdon mukaan. Tätä lievennetään antamalla vaihdollisilla matkoilla vaihtohyvitys.

Työryhmän suositus:

- **Arvolipun leimaus toteutetaan siten, että sisäänleimauksen yhteydessä painetaan kortinlukijalaitteessa olevaa nappia ja ulosleimauksessa näytetään korttia lukijalaitteelle.**

- **Arvolippumatkojen hinnoittelu toteutetaan osamatkojen linnuntie-etäisyyksien summana ja vaihdosta annetaan vaihtohyvitys.**

Kertaliput toteutetaan vyöhykkeisiin perustuen

Arvolippujen matkan pituuteen perustuvaa hinnoittelua vastaava vaihto-oikeudellinen kertalippu on vaikea toteuttaa. Kuljettajan olisi kyettävä myymään lippu minne tahansa taksa- ja lippujärjestelmän kattamalle alueelle. Tämän vuoksi kausilippujen vyöhykkeisiin perustuva nykytyyppinen kertalippu on toteuttamiskelpoisin vaihtoehto. Vyöhykkeiden määrään perustuva vaihtoaika on nykyisin 60-120 minuuttia.

Kertalippujen kaltaisia lippuja ovat myös etäluettavalle kertakortille myytävät lipputuotteet, jotka toteutetaan vyöhykkeisiin perustuen (esimerkiksi matkailijaliput).

Kertaliput kuten kausi- ja arvoliput sekä mahdolliset muut matkakortille ladatavat tuotteet voidaan toteuttaa myös NFC-teknologialla matkapuhelmiin.

Työryhmän suositus:

- **Kertalippu toteutetaan kausilippujen vyöhykkeisiin perustuen.**

Kausi- ja arvolippumatkan yhdistelmä

Nykyisin kausilippua ei voi hyödyntää lipun kelpoisuusalueen ulkopuolelle matkustettaessa, joten matkustaja ei hyödy esim. olemassa olevasta sisäisestä kausilipusta matkustaessaan vyöhykerajan yli.

Kausilipun käyttäjien tilannetta parantaa, jos voimassa oleva kausilippu oikeuttaa hyvitykseen. Maksu peritään vain kausilipun voimassaoloalueen ulkopuoliselta osuudelta, nousu- tai poistumispaikalle ja kausilippualueen rajan välisen etäisyyden perusteella.

Työryhmän suositus:

- **Kausi- ja arvolippumatkan yhdistelmä toteutetaan niin, että voimassa oleva kausilippu oikeuttaisi hyvitykseen. Maksu peritään vain kausilipun voimassaoloalueen ulkopuoliselta osuudelta nousu- tai poistumispaikalle ja kausilippualueen rajan välisen etäisyyden perusteella.**

Hinnoitteluperiaatteet

Kausiliput on selvityksessä hinnoiteltu siten, että säännöllisen joukkoliikenteen käyttäjän kannattaa tulevassakin järjestelmässä useimmiten valita kausilippu. Kausilippu on asiakkaalle kannattava erityisesti pitkällä kaupunkien sisäisillä ja seutumatkoilla. Lyhyillä seutumatkoilla kausilippu kannattaa hankkia, jos asiakas kulkee säännöllisten työmatkojen lisäksi muutama lisämatkan kuukaudessa.

Kaupunkien sisäisten lippujen ja seutulippujen hintasuhteita on selvityksessä alennettu nykytilanteeseen verrattuna. Merkittävin ero on kahden kaaren kausilipun hinnassa, joka nykytilanteessa maksaa 84 euroa (aikuisien 30 päivän seutulippu, YTV-alue tai lähiseutu 2). Hintaa on alennettu noin 75 euroon, jolloin yöhykerajasta aiheutuva hintaporras alenee. Hintasuhteet vastaisivat silloin paremmin nykyisiä kuntien sisäisten lippujen ja kolmen yöhykkeen lähiseutulipun hinnoitteluperiaatteita. Seutukausilipun hintaa tulisi laskea myös siksi, että arvolippujen matkan pituuteen perustuva hinnoittelu tekee lyhyiden seutumattojen matkustamisen arvolipulla kannattavaksi kausilippuun verrattuna joissain tapauksissa melko suurellakin matkamäärällä.

Usean kaaren liput tulee hinnoitella yhtenäisesti. Tavoitteena on, että myös kuntien sisäiset kausiliput olisivat keskenään samanhintaisia, vaikka järjestelmässä voidaankin varautua hinnoittelemaan liput kuntakohtaisesti.

Arvomatkan hinnoittelussa lähtökohtana on käytetty nykyistä aikuisten sisäisen arvomatkan hintaa. Arvomatkan ensimmäisen nousun yhteydessä veloitetaan matkakortilta 1,65 euroa (nykyinen aikuisten hinta), jolla saa matkustaa matkan ensimmäiset 6 km (perusmatka). Perusmatkan jälkeen veloitetaan kilometripohjainen hinta, joka on noin 11 senttiä/km. Vaihdoilla yhteyksillä asiakas saa matkakortilleen vaihtohyvityksen, jolla tasataan vaihdollisen ja suoran yhteyden eroa. Vaihtohyvytys voidaan määrittellä esimerkiksi siten, että vaihdon jälkeiset 1-2 kilometriä ovat maksuttomia.

Kertalippujen myyntiä liikennevälineissä pyritään vähentämään, koska myynti hidastaa matkoja. Tavoitteena on, että satunnaisetkin matkustajat käyttäisivät matkakorttia ja arvolippua. Kertalippu tulisi hinnoitella niin, ettei kertalipun hankinta tulisi arvolippua edullisemmaksi. Tämä johtaa siihen, että kertalippujen hinnat joudutaan määrittelemään nykyistä korkeammiksi.

Katevaraus

Arvolippumatkoilla sisäänleimauksen yhteydessä matkakortilta peritään katevaraus, jonka suuruus voi olla erilainen eri kulkumuodoissa. Esimerkiksi raitiovaunumatkojen katevaraukset voivat olla pienemmät kuin muiden YTV-alueen linjojen. Katevarauksella varmistetaan, että matkustajalla on riittävästi arvoa kortilla matkan maksamiseksi. Matkustaja tekee ulosleimauksen poistuessaan ajoneuvosta matkan päätteeksi. Mikäli suoritettua matkaa vastaava veloitus on pienempi kuin katevaraus, tehdään hyvitys matkakortille. Jos ulosleimaus jätetään tekemättä, veloitetaan matkakortilta koko katevaraus. Matkakortin arvo voi olla matkan aikana negatiivinen korkeintaan kortin hankintahinnan verran. Kortin hankintahinta on 5 euroa.

Työryhmän suositus:

- **Katevaraus toteutetaan linjaryhmäkohtaisiin katevarauksiin perustuen.**

Aikadifferointi

Järjestelmässä varaudutaan aikadifferointiin. Matkustaminen voi olla esimerkiksi päivällä halvempaa kuin ruuhka-aikana tai yöllä matkustaminen voi olla kalliimpaa kuin päivällä. Koululaislippu, jonka kausiominaisuus on

voimassa ainoastaan arkipäivinä tiettyinä kellonaikoina, tarvitaan myös uudessa järjestelmässä.

Työryhmän suositus:

- **Aikadifferointi on mahdollista uudessa järjestelmässä. Aikadifferointiin perustuva koululaislippu toteutetaan myös uudessa järjestelmässä.**

Asiakasryhmät

Pääkaupunkiseudun taksa- ja lippujärjestelmän tärkeimmät asiakasryhmät ovat aikuinen ja lapsi. Lisäksi on asiakasryhmiä, jotka ovat oikeutettuja eristeisiin kausi- ja arvolippujen alennuksiin tai vapaalippuihin.

Asiakasryhmiin voidaan tarvittaessa tehdä muutoksia myös nykyisen järjestelmän aikana. Viime vuosien aikana on tehty useita valtuusto- ja kansalaisryhmien aloitteita, jotka koskevat mm. oikeutta alennus- ja vapaalippuihin. YTV:n hallitus on linjannut, että näitä asioita koskevat ratkaisut tehdään samassa yhteydessä kun päätetään tulevasta taksa- ja lippujärjestelmästä.

Nykyisille alennusryhmäkäytännöille täydentävinä malleina on tarkasteltu ikään perustuvia alennusryhmiä, jotka ovat kansainvälisesti melko yleisesti käytössä. Ikäperusteinen alennus on yksiselitteinen, helppo toteuttaa ja vähentäisi tuntuvasti nykyisen alennuslippukäytännön osto-oikeuksien selvittämiseen liittyvää byrokratiaa. Työssä on selvitetty lastenlipun ikärajan nostamista 17 vuoteen sekä mahdollisen nuorisolipun ja seniorilipun vaikutuksia kuntien maksamaan tariffitukeen ja erityisryhmien kokoon.

Nykyisin lastenlippuun ovat oikeutettuja 7-16-vuotiaat henkilöt. 17-vuotiaista matkakortin haltijoista noin 75 % kuuluu asiakasryhmään opiskelijat. Aikuisten matkakorttia käyttää 17-vuotiaista vajaa 1 000 henkilöä. Jos heillä olisi oikeus lastenlippuun, tästä aiheutuisi YTV-alueella vuosittain noin 0,2-0,3 milj. euron lipputulon menetys ja siten vastaava lisäys tariffituen tarpeeseen. Lastenlippujen tariffituki oli yhteensä noin 12,2 milj. euroa vuonna 2008.

Ikäihmiset eivät nykyisin saa alennuksia, jos he eivät ole oikeutettuja Kelan maksamaan kansaneläkkeeseen. Vapaalippuja saavat rintamaveteraanit, sotainvalidit ja sokeat. Ikään perustuvalla seniorilipulla tuettaisiin ikääntyneiden kansalaisten liikkumismahdollisuuksia ja houkuteltaisiin heitä auton käytöstä joukkoliikenteeseen. Selvityksessä on tarkasteltu seniorilipun vaikutuksia tariffitukeen erilaisilla ikäryhmillä ja alennusprosentteilla.

YTV:n hallituksen päätöksen mukaan järjestelmän tulee tuottaa kuntalaisuuteen perustuvia tietoja matkustamisesta joukkoliikenteen kustannusjako varten. Tämän vuoksi kausiliput ovat pääsääntöisesti henkilökohtaisia. Alennusliput ovat aina henkilökohtaisia. Kuntalaisuustieto tallennetaan asiakasrekisteriin.

Työryhmän suositus:

- Lastenlippuun oikeuttavaa ikärajaa nostetaan yhdellä ikävuo-
della siten, että se kattaa 7-17-vuotiaat.
- Seniorilipun käyttöönotossa edetään vaiheittain aloittaen
ikäntyneimmistä ryhmistä ja pienemmistä alennuksista.

Ehdotus (RI)

Hallitus päättää

- a merkitä tiedoksi tehdyt selvitykset
- b pyytää jäsen-, lähi- ja kehyskunnilta sekä muilta sidosryhmiltä lau-
sunnot työryhmän suosituksista.

Päätös

Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen.

Liitteet

- 1 YTH päätös 13.6.2008: Matkakorttijärjestelmän uusimishankkees-
sa (LIJ2014) huomioon otettavat taksa- ja lippujärjestelmän peri-
aatteet vuonna 2014
- 2 Esittelykuvat
- 3 Taksa- ja lippujärjestelmän 2014 alustava kuvaus, YTV:n julkaisuja
14/2009

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä YTV:n kirjaamossa 6.7.2009

Todistan pöytäkirjanotteen oikeaksi

Helsingissä, kesäkuun 17. päivänä 2009

XX
XX

✓ Jaana Heidenstrauch
hallintosihteeri

OIKAISUVAATIMUSOHJE

Tähän päätökseen tyytymätön saa tehdä siitä oikaisuvaatimuksen YTV:n hallitukselle.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen). Oikaisuvaatimuksen saa tehdä myös Helsingin, Espoon, Kauniaisten tai Vantaan kaupunki (YTV:n jäsenkaupunki) sekä kuntalain (365/1995) 4 §:n mukaisesti näiden kaupunkien jäsenenä oleva henkilö, yhteisö, laitos tai säätiö (jäsen).

Oikaisuvaatimukselle varattu määräaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä neljäntoista (14) päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää mukaan lukematta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Myöhästynyttä oikaisuvaatimusta ei oteta tutkittavaksi.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistukseen merkittynä päivänä, jos päätös on lähetetty asianosaiselle tiedoksi saantitodistuksin, taikka tiedoksiantotodistukseen merkittynä päivänä, jos päätös on annettu asianosaiselle tiedoksi henkilökohtaisesti taikka, ellei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä.

YTV:n jäsenkaupungin tai tämän jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jona päätös on asetettu yleisesti nähtäville YTV:n kirjaamossa.

Oikaisuvaatimuksen muoto

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Siitä on käytävä ilmi, mihin päätökseen se on kohdistettu sekä oikaisuvaatimuksen tekijän vaatimus perusteluineen. Oikaisuvaatimus on sen tekijän tai tämän valtuuttaman asiamiehen allekirjoitettava. Jos ainoastaan asiamies on allekirjoittanut oikaisuvaatimuksen, on siinä mainittava asiamiehen ammatti, asuinkunta ja postiosoite.

Jos oikaisuvaatimuksen tekijälle on annettu päätös tiedoksi saantitodistuksin tai henkilökohtaisesti, on oikaisuvaatimukseen liitettävä todistus tiedoksisaantipäivästä.

Valituskielto

Päätökseen, josta voidaan tehdä oikaisuvaatimus, ei saa hakea muutosta valittamalla kuntalain (365/1995) nojalla.

Oikaisuvaatimuksen osoittaminen ja toimittaminen

Oikaisuvaatimus on osoitettava YTV:n hallitukselle ja toimitettava virka-aikana henkilökohtaisesti tai lähetin välityksellä YTV:n kirjaamoon, osoite: Opastinsilta 6 Aa, pihataso, 00520 Helsinki.

Lähetäjän omalla vastuulla voi oikaisuvaatimuksen myös lähettää postitse osoitteella: YTV, kirjaamo, PL 521, 00521 Helsinki. Asiakirjat on jätettävä postiin niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen oikaisuvaatimuksen teke- miselle varatun määräajan päättymistä.

HAKEMUSOSOITUS HANKINTA-ASIASSA

Se, jota asia koskee, tai julkisista hankinnoista annetun lain (348/2007) 78 §:ssä säädetty muu taho voi saattaa hankinnoista annettua lakia koskevan hankinnassa tehdyn päätöksen hakemuksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi ja käyttää asiassa puhevaltaa sillä perusteella, että hankinnassa on menetely julkisista hankinnoista annetun lain, tämän nojalla annettujen säännösten tai määräysten tai EY:n lainsäädännön tai maailman kauppajärjestön julkisia hankintoja koskevan sopimuksen vastaisesti. Hankintasopimus ei estä hakemuksen käsittelyä.

Hakemuksen vireillepanoaika

Hakemus on tehtävä viimeistään neljäntenätoista (14.) päivänä siitä päivästä lukien, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut kirjallisesti tiedon hänen sulkemisestaan tarjouskilpailusta perusteineen taikka tarjouskilpailun ratkaisusta perusteineen sekä kirjallisen ohjeen asian saattamisesta markkinaoikeuteen, tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Jos vireillepanoajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jolloin virastot eivät ole avoinna, saa hakemuksen toimittaa sen jälkeisenä 1. arkipäivänä.

Ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen tiedot ja hakemusosoituksen tiedokseen, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua niiden lähettämisestä.

Hakemuksen muoto

Hakemus on tehtävä kirjallisesti. Siinä on ilmoitettava hankinta-asia, jota hakemus koskee, sekä hakijan vaatimukset ja niiden perusteet. Hakemukseen on liitettävä päätös, jota vaaditaan muutettavaksi, sekä todistus tiedoksisaantipäivästä tai muu selvitys vireillepanoajan alkamisesta. Liitteinä on oltava asiakirjat, joihin hakija vetoaa.

Hakemuksessa on ilmoitettava hakijan nimi ja kotikunta. Jos hakijan puhevaltaa käyttää laillinen edustaja tai asiamies tai hakemuksen laatija on joku muu, hakemuksessa on ilmoitettava tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin ilmoitukset voidaan toimittaa. Hakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava hakemus. Myös asiamiehen valtakirja on liitettävä hallintolainkäyttölain (586/1996) 21 §:ssä säädetyn mukaisesti.

Valituskielto

Markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvasta asiasta ei saa valittaa kuntalain (365/1995) nojalla sillä perusteella, että päätös on julkisista hankinnoista annetun lain vastainen.

Hakemuksen osoittaminen ja toimittaminen

Hakemus on osoitettava markkinaoikeudelle ja toimitettava oikeuden kirjaamoon, käyntiosoite: Erottajankatu 1-3, Helsinki (postios: PL 118, 00131 Helsinki). Omalla vastuulla asiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä siten, että ne ovat perillä ennen vireillepanoajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetun lain (701/93) 3 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua markkinaoikeudessa 204 euroa.